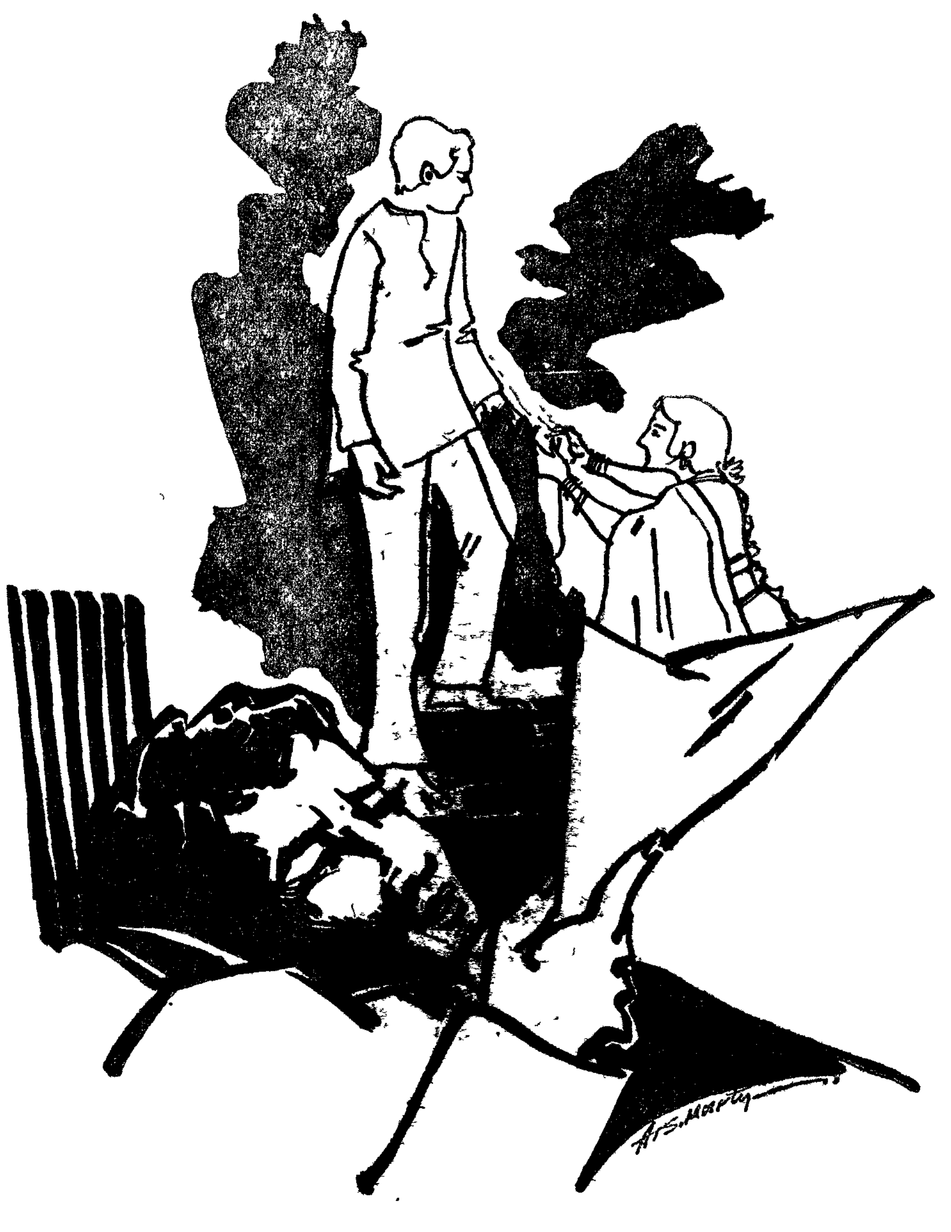

స్వప్నమా? సత్యమా?

—టి. షణ్ముఖరావు

"ఎవ రీమె?"

ఏ రహస్య సృష్టి సీమవుల్ని ఛేదించుకొని వచ్చి భూతలం మీద రూపం దాల్చుకున్న దీ సౌందర్యం?

విశ్వంలోని గోళాలన్నిటినీ ఏదో ఒక శక్తి వక్రమంగా తిరిగేటట్లు చూడక పోతే ఆ కళ్ళలోని ఆకర్షణశక్తి గ్రహాలు ఒకదాన్నొకటి తాకి కూలిపోవూ? ఆ శరీరంలో అనంతకోటి విద్యుల్లతల కాంతి, ఆ భుజాల వంపులో విశాలమైన నీటి మీది మన్మధధనువు, ఆ ముంగురుల వంకల్లో ప్రకృతి చైతన్యాన్నంతా బంధించ గలిగే చాకచక్యం — ఇవన్నీ ఆ సౌందర్య రాశిని శిల్ప భ్రాంతిని కలిగిస్తున్నాయి. ఈమె ఈ మనుషుల్లో, ఈ లోకంలో కాలానికి చలించి జరారుజాగ్రస్తమయ్యే ప్రపంచంలో ఉండకూడదు.

పచ్చని చెట్లమధ్య, మందార తరువుల మధ్య కాలరే కన్ను సోకనిచోట ఈ సౌందర్యం శాశ్వతంగా వెలించాలి."

ఆమె కదిలింది. ఎవరితోనో మాట్లాడుతూంది. ఏవాలి. ఈ రైలు రొద, ఈ చుట్టూ మనుష్యుల కలకలం, గోల ఆమె కంఠస్వరానికి అన్యాయం చేస్తున్నాయి. పరిసరాల్లోని శబ్ద ప్రకృతి అంతా స్తంభించి ఆమె కంఠం ఒక్కటే వినిపిస్తే బాగుండేది.

సరిగా రెండు రోజుల క్రితం హోటల్‌లో కాఫీ తాగుతూ అకస్మాత్తుగా మావాడో నిర్ణయం చెప్పాడు, "ఊటీ వెళదామా?" అని.

ఆశ్చర్యపోయాను.

"విన్నేరా. మాట్లాడవేం?" మళ్ళీ వాడే రెట్టించాడు.

"వెళదామా? అంటున్నావా? వెళతామా అంటున్నావా? వినిపించడంలేదు."

"బహువచనమే. వెళదాం. ఇద్దరమూ."

రెండోసారి ఆశ్చర్యపోయాను. భయం కూడా వేసింది. "మధ్యాహ్నం కాఫీకి ఎవడి మీద చేయ వెయ్యాలో ఆలోచిస్తున్నాను."

"ఒరే. ఆ ఇబ్బందులు నాకు చెప్పకు. బయలుదేరమన్నాను. బయలుదేరు. అంతే" అన్నాడు మా వాడు.

వాడి నిర్ణయం తిరుగులేదనీ తెలుసు. నే వెళ్ళక తప్పదనీ తెలుసు. విశాఖలో ఈ రెండేళ్ళ చదువులో వాడి జేబుని నే నెంత వినియోగించుకున్నానో నాకు మాత్రమే తెలుసు. కాని, వాడు నామీ దెప్పుడూ అహం చెలాయించలేదు. అందుకే మా స్నేహం పెరుగుతూనే ఉంటుంది.

"నే నెందుకు లేరా?" అడిగాను.

"నువ్వుకాకపోతే? పెళ్ళాం లేదు. ఉన్నా తీసుకెళ్ళను. ఇక ప్రియురాలంటావా? అందమైన అమ్మాయి లందరూ ప్రియురాళ్ళే! ఎవరని ఎన్నుకోను? బ్రదర్! ఆడదాని అందాన్ని ఆస్వాదించవచ్చు. కాని, ఆడవాళ్ళతో ప్రకృతి అందాన్ని ఆస్వాదించలేం. ఏ ఆడపిల్లైనా పక్కనుంటే ఎలా ఉంటుందో, ఏం చెయ్యాలనిపిస్తుందో నీకూ తెలుసు. అమాత్రానికి ఊటీ ఎందుకు, ఈ టౌన్‌లోనే ఏదో లాడ్జీకి పోవచ్చు గదా!" మా వాడి వాదన అర్థమయింది.

ఇద్దరమూ బయలుదేరాం.

"ఫస్టుక్లాసు తియ్యనా" అన్నాడు.

"వద్దు. ఫస్ట్ క్లాసే తియ్యి. మనుషులుంటారు.' వెరైటీ ఉంటుంది" అన్నాడు వాతో ఉన్న రచయిత.

ఇద్దరమూ హౌరా — మద్రాసు మెయిలెక్కాం. రాజమండ్రిలో ఈమె మేమున్న కంపార్టుమెంటులోనే ఎక్కింది. మాకు కొంచెం ఆపోజిట్‌గా కార్నర్ సీట్లో కూర్చుంది.

కట్టు-బొట్టు కదలికల్లో ఆరిస్టోక్రసీ ఉట్టిపడుతూంది. సహజంగా మనిషిలో మెజెస్టీ ఉంది. ఆ మెజెస్టీ, హుందాతనం కోలమొహంలోనూ, ముందుకు వంగిన ముక్కులోనూ, నేనే సిగముడిలోనూ ఉన్నాయని నేను వాదించాను మా వాడితో.

ఏ ఊహా విమానాల విహంగో ప్రయా

జించవలసిన ఆడది మా అదృష్టం వల్ల ఈ రైల్లో థర్డ్ క్లాసు పెట్టెలో కూర్చుంది.

ఆమె అడపాదడపా మా ఇద్దర్నీ గమనించడం మే మిద్దరమూ గమనిస్తున్నాం.

మావాడూ అందంగా ఉంటాడు. ఆకర్షణీయంగానూ ఉంటాడు. డబ్బున్న వాడు. అలాగే కనిపిస్తాడు కూడా. మాటల్లో, కదలికల్లో సంస్కారం ఉంటుంది. రచయిత కాడు గాని, చదువుతాడు. సాహిత్యంకోసం మాట్లాడతాడు. మరి ఆవిడ మమ్మల్ని గమనించడంలో ఆశ్చర్యం లేదు.

బూట్ లేసులు విప్పుకుందామని క్రిందికి వంగాను.

ఆమె శరీరం మీదనుండి ఆహ్లాదకరమైన పరిమళం వస్తోంది. కాని, అది సెంటు వాసన మాత్రం కాదు. అందానికి సువాస నుందేమో?

ఎదురుగా ఉన్న ముసలావిడతో మాట్లాడుతూంది హిందీలో. ఆ మాటల్లోని అర్థం నేను గమనించడంలేదు. ఆ స్వరంలోని మాధుర్యాన్ని, ఆ కదలికలోని సౌందర్యాన్నీ అనుభవిస్తున్నాను.

మా వాడూ నా లాగే ఉన్నాడు.

ఇద్దరమూ సౌందర్యారాధకులమే!

ఆడదాని అందానికి దాసులమే!

ఆచ్ఛాదన లేని ఆమె మెడమీద భాగంలో రెండు చెమట బిందువులు కనిపించాయి. ఆ దృశ్యానికి ఉపమానం లేదు. వర్ణన లేదు. అనుభవించాలి. అంతే.

"ఆ చెమట బిందువులు తుడిస్తే..." అన్నాను మెల్లిగా మా వాడితో.

"అవును. టర్కీ నుండి తెప్పించిన వెల్వెట్ గుడ్డతో తుడవాలి. అక్కడి కదీ కరుకే సుమా!" అన్నాడు మా వాడు. నిజమే.

గొప్ప సౌందర్యాన్ని పురుషుడు భరించలేడు. ఏదో చెయ్యాలనిపిస్తుంది. ఏమీ చెయ్యలేడు. ఇంద్రియాలు మూగపోతాయి. హృదయానికి తిమ్మిరెక్కుతుంది. మనస్సుకి వాతం కమ్ముతుంది. ఆత్మ విశ్వతత్వాన్ని అన్వేషిస్తుంది. కాని, దొరకదు. తనని తాను దగ్ధం చేసుకోవాలనిపిస్తుంది. కాని, చేసుకోలేడు. దృష్టి మరల్చుకోలేడు. చూస్తూ భరించలేడు. అది జాగ్రదవస్థలకి అతీతమైన అవస్థ. దాన్ని నిర్వచించగలిగితే సృష్టి రహస్యమే తెలిసిపోతుంది.

మాటలు సాగడం లేదు. కాలం కదలడం లేదు.

ఇద్దరి దృష్టీ ఆమెలో కేంద్రీకృతమైపోయింది.

ఆ సౌందర్య దీప్తి నుండి దృష్టి

చదువు

మనకు రెండు రకాల చదువులున్నాయి. ఒక చదువు బ్రతకటం ఎలాగో నేర్పుతుంది. మరొక చదువు బ్రతుకంటే ఏమిటో చెబుతుంది.

—అరమ్స్

మరలిస్తే ఈ అవస్థ తప్పుతుందని మావాణ్ణి మాటల్లోకి దింపడానికి ప్రయత్నించాను.

"బ్రదర్! కాఫీ తాగాలని ఉందిరా" అన్నాను.

"ఛవ్! విస్కీ తాగాలని లేదూ? నయం. నోరుమూసుకో. జస్ట్ సీ హెర్" అన్నాడు మెల్లగా.

ఇంకేం మాట్లాడను?

ఆ మాటలు ఆమెకి వినిపించాయేమో ఓ సారి తలఎత్తి చూసింది. హిమాలయ శిఖరం వంగి బంగాళాఖాతాన్ని చుంబించినట్టు మళ్లీ తల దించుకుంది.

మా వాడు వారపత్రిక తీశాడు.

ఎందుకో నాకు తెలుసు.

వాడి అభీష్టం సిద్ధించింది.

"వాటీజిట్!" అంది వాడివైపు తిరిగి.

"వీక్లీ. డు యు వాంట్ ఇట్?"

"ఎస్ ప్లీజ్!" అంది. అంటూ శరత్ పూర్ణిమ నాడు మొట్టమొదటి వెన్నెల కిరణం కలువని తాకడానికి ప్రయత్నించినట్టు చేయి చాచింది. ఆ వేళ్ల కదలికలకి అయాచితంగా ఏ వీణా తంత్రులలో తాకితే గొప్ప సంగీతం వెలువడుతుం దనిపించింది.

ఆమె కళ్ళు పుస్తకం మీదున్నాయి. దృష్టి మా వాడిమీ దుంది.

ఇద్దరమూ గమనించాం. అందుకే చాలా గంభీరంగా మాట్లాడుతూ, హుందాగా కదులుతున్నాడు. మేస్క్యులైన్ సుపీరియారిటీతో స్త్రీని లోబరుచుకోవాలనే తత్వం వాడిది. ఆరాధించి స్త్రీని ఆకట్టుకోవాలనే తత్వం నాది. ఇద్దరమూ చాలాచోట్ల గెలుపొందాం. కాబట్టి మా తత్వాలు మా కేవిధంగానూ అడ్డు రాలేదు.

కృష్ణశాస్త్రి గారి స్వేచ్ఛా ప్రకృతీ, తిలక్ వెన్నెలలో ఆడుకునే ఆడపిల్లలూ, నండూరి వారి కనకాభిషేకాలూ — వీటన్నీ గురించి మాట్లాడుతున్నాం.

"మీ రెంతవరకూ వస్తారు?" అడిగిం దామె.

దివినుండి దిగివచ్చిన దేవకన్య నేరుగా మన ఆతిథ్యానికే వస్తే కలిగే ఆనందం కలిగింది.

"ముందు మద్రాసు. అక్కడి నుండి ఊటీ. మీ రెంతవరకు?" అన్నాడు మా వాడు.

సంభాషణ పొడిగించడానికి ప్రశ్నార్థకాల్ని కనిపెట్టిన భాషా శాస్త్రజ్ఞుల్ని అభినందించాలి.

విషాదంగా నవ్వింది నాగుల చవితి నాటి చందమామలా.

"నాకు డెస్టినీ లేదు."

ఇంత తక్కువ పరిచయంలో మన వ్యక్తి సంబంధించిన విషయం ఎంత సూటిగా చెబుతూంది!

ఆమెకి గమ్యం లేకపోతే తాడులేని గాలిపటంలా తిరిగితే ఏమవుతుంది? అసలే ఒంటరిది, అందమైంది. ఏ పురుషుడు సహించగలడు? ఈ ఊహ రావడంతో మనస్సు చివుక్కుమంది. ఆ అందాన్ని ఏ పురుషుడి కౌగిట్లోనూ ఊహించలేకపోతున్నాను. ఆమెని తాకకుండా పదిలంగా కాపాడుకోవాలి. అలాగే ఆరాధించాలి. అంతే.

గులాబీని త్రుంచి పన్నీరు చేసి పూసుకోవడంలో ఆనందం ఉండవచ్చు. కాని, పొదలోనే ఉంచి అపురూపంగా చూసుకోవడంలో గొప్ప అనుభూతి ఉంది.

"మీరు చాలా తమాషాగా మాట్లాడుతారు" అన్నాడు మా వాడు.

"తమాషాగా అనిపించవచ్చు. కాని, నిజం. ఈ రోజు మద్రాసు వెళుతున్నాను. రేపు మైసూర్ వెళ్ళవచ్చు. ఎల్లుండి ఎక్కడికైనా వెళ్ళవచ్చు."

"మీరెవరైనా కంపెనీకి రిప్రెజెంటేటివా?"

"కాదు. కష్టాలకీ, కన్నీళ్లకీ రిప్రజెంటేటివ్‌ని. మృత్యువుకి రీసెర్చి స్కాలర్ని."

చాలా డ్రమెటిక్‌గా సాగుతూంది సంభాషణ.

ఈ సౌందర్యానికి కష్టాలా? మృత్యువా? ఇంత అందాన్ని సృష్టించిన వాడూ, జీవితానికి కనిపించని సారధీ, విధాతే అయితే, వాడు కర్కోటకుడైనా కావాలి, రాక్షసుడైనా కావాలి. లేకపోతే తను సృష్టించిన అందానికి బాధా వినాశమూ ఏమిటి?

క్షణం మా మధ్య నిశ్శబ్దం రాజ్యం చేసింది.

బహుశా ఆమె కన్నీళ్ళు ఆపుకోలేక మరోవైపు తల తిప్పుకుంది.

"ప్లీజ్! డోంట్ బీ గ్లూమీ" అంటున్నాడు మా వాడు.

నే నేమీ మాట్లాడలేదు.

ఏ రాణివాసంలోనో పుట్టి ఎండ కన్నెరుగని జీవితాన్ని గడిపి, తన చూపుతో సూర్యచంద్రుల్ని నడిపి, తన మాటతో ప్రకృతిని పరిపాలించే ఆమె కన్నీళ్ల అశ్రువులా? రత్నఖచితమైన చంద్రకాంత శిలావేదిక మీద ఒత్తుగా మల్లెపువ్వులు పరిచి, ఆ పైన వెన్నెల గడ్డకట్టి తల్పంగా చేసి ఒయ్యారంగా, విలాసంగా పరుండవలసిన ఈమె ఈ నేలపై ఎన్నెన్నో బాధల, గాథల, కష్టాల, కన్నీళ్ల రొంపిలో దిగిపోవడం ఊహకే దుర్భరంగా ఉంది.

ఆమె మాట్లాడకపోవడంతో మళ్లీ మా వాడే మాట్లాడుతున్నాడు. "చూడండి, ఈ జర్నీలో అలాంటివేవైనా మరిచిపోదాం. మిస్... మీ పేరు..."

తేరుకొంటూంది. భయంకరమైన తుఫానుకి ఏ రాతి మాటునో తల దాచుకున్న గులాబీ ఆ తుఫాను వెలిసిన తరవాత పైకి వచ్చి నవ్వినట్టు జాలిగా నవ్వింది.

"కవిత."

"గుడ్, మిస్ కవితా! ఈ జర్నీలో కొంతసేపు లెటజ్ బి ఫ్రెండ్స్." అనునయిస్తున్నాడు.

ఈ సరికి బాగానే తేరుకొంది. మళ్లీ నవ్వింది. యుద్ధంలో తన భర్త ఓడిపోతున్నాడని తెలిసి బాధపడి, అంతలోనే హఠాత్తుగా గెలిచాడని వార్త వినగానే నవ్విన మహారాణిలా నవ్వింది.

"ఓ కే" అం దామె.

"థాంక్యూ..." అన్నాడు మా వాడు.

ఆ కాస్సేపట్లోనే కవిత మా కెంతో సన్నిహితురాలైనట్లు భావించుకున్నాం.

కొందర్ని చూస్తే పరిచయం లేకపోయినా రహస్యాలన్నీ చెప్పి మనసు విప్పాలనిపిస్తుంది. మరి కొందర్ని చూస్తే వాళ్లెంత చొరవ తీసుకున్నా ఇంకొంత దూరంగానే ఉంచాలనిపిస్తుంది. ఇందులో కవిత మొదటి కోవకి చెందుతుంది.

జాలీ, అనునయమూ, దయా ఈ ఫీలింగ్స్ మనుషుల్ని దగ్గర చేస్తాయి. అక్కడ మనుషుల్లో ఏకత ఏర్పడుతుంది. ఆమె తొలి మాటల్లోనే అంత సెంటిమెంట్ చూపించకపోతే ఆమెతో మాట్లాడ్డానికి మే మింత సాహసించి ఉండం.

నేను సహజంగా మితభాషిని. కవితతో మాట్లాడింది స్వల్పం. కాని, ఆ అనుభూతికి కొలమానం లేదు.

ఇక మా వాడు చొరవైన వాడు. బెర్నార్డ్‌షా, జేమ్స్ జోయిస్, ఐక్యరాజ్యసమితి, ఇంగ్లండు పరిపాలనావిధానం, భరతనాట్యం, కే. సి. డే, సైగల్, మొహంజోదారో శిల్పాలు, ఉమర్ ఖయాం రుబాయత్‌లు — ఇలా ఒకదాని కొకటి సంబంధం లేని విషయాలు ఇద్దరూ మాట్లాడుకున్నారు.

"వాలన్నీ చదివారా మీరు?" ఈ

ప్రశ్న మా వాడు వేస్తాడని నే ననుకోలేదు.

"ఓ. చాలా చదివాను. హి ఈజ్ ఏ ప్రాక్టికల్ ఫెయిల్యూర్. ఒక భావనా ప్రపంచంలోనుండి చూస్తే, ఆ ఫిలాసఫీ, ఆ లోకం అద్భుతంగా థ్రిల్లింగ్‌గా ఉంటుంది. కాని, నేలమీద ఆకలీ, చీకటీ, బాధా ఇవన్నీ ఉన్న లోకంలో అతననుకున్న ప్రేమ సాధ్యం కాదు. ఆడదీ, మగవాడూ ఎలా ప్రేమించుకోవాలో చెప్పినట్లు, పుట్టిన పిల్లల్ని ఎవరు పోషిస్తారో చెప్పలేదు. అసలు చలం కలలు నిజం కావాలంటే మన పొలిటికల్ స్ట్రక్చర్ మార్చాలి." ఈ ధోరణిలో కవిత చాలా చెప్పింది.

సాహిత్యంలో కవిత కుండే పరిజ్ఞానం నన్ను ఆశ్చర్యచకితుణ్ణి చేసింది.

మళ్లీ మా మధ్య నిశ్శబ్దం ఏర్పడింది. దాన్ని భంగం చేస్తూ, "ఏమండీ, మీ ఫ్రెండ్లో ఉండే ఇంత తక్కువగా మాట్లాడుతారేం ఈయన?" అంది నా వైపు చూస్తూ మా వాణ్ణి ఉద్దేశించి, ఎప్పటి మండో తెలిసినవాడి మల్లే.

పూర్వజన్మలో ఏ రతీ మన్మథుల పూజ చేశానో ఆ పుణ్యమంతా కేంద్రీకరించబడి ఈ క్షణంలో సఫలమయింది.

"కొంప తీశారండోయ్!" గట్టిగా నవ్వాడు మా వాడు.

"మా వాడు నా కంటే బాగా మాట్లాడగలడు. రచయిత కూడాను. మిమ్మల్నేదో శిల్పానికి మల్లే చూస్తున్నాడు అంతే."

చిరునవ్వు నవ్వింది అభిమానంగా చూస్తూ. డబ్బూ, దర్పమూ, పదవులూ, అహంకారమూ ఆ చూపు కోసం పణంగా పెట్టవచ్చు.

ఆ తరవాత కవిత నా పేరు తెలుసుకోవడమూ, నా రచనల్ని మెచ్చుకోవడమూ జరిగింది.

మాటల్లో విజయవాడ దాటిపోయాం.

కవిత వద్దంటున్నా వినకుండా కాఫీలూ, పళ్లూ, బిస్కెట్లూ కొన్నాడు మా వాడు.

రాత్రవుతూంది.

ఆమె సమక్షంలో నిద్ర పోవడం అసంభవమూ, అసంగతమే అయినా, నిద్ర పోయాను మెల్లిగా, కవిత నిండిన కలలు వస్తాయి గదా అన్న ధీమాతో.

తెలతెలవారుతుండగా ఓ మృదువైన చెయ్యి, ఓ కోమలమైన కంఠం మేల్కొలుపుతుంటే నిద్ర లేచాను. "ఏమండోయ్, లేవండి, మద్రాసు వచ్చేశాం. మీ ఫ్రెండు పోర్టర్ని పిలుస్తున్నారు. లేవండి, త్వరగా" అంటూంది.

నా జీవితంలో శుభోదయమేదైనా ఉంటే ఆ రోజే అని చెప్పుకోవాలి.

"థాంక్స్" అంటూ లేచాను.

"లేపారా! రక్షించారు. మా వాడికి నిద్రంటే బలే ఇష్టం లెండి" అంటూ వచ్చాడు మా వాడు.

దిగిపోయాం.

కవిత అసహాయంగా ఎటు వెళ్లాలని కాబోలు చూస్తూంది.

ఆ సంధ్యారాగం, కొత్త నగరం వచ్చామన్న ఉత్సాహం, అనుక్షణం కదిలే యాంత్రిక చైతన్యం, ఇంతకు ముందు చూడని మద్రాసు దృశ్యాల తలంపు, ఒక సౌందర్యరాశి మాతో ఉందన్న ఆనందం—ఇవన్నీ కలిసి ఆ నాడు నాలో మాటల కందని అనుభూతిని సృష్టించాయి.

"పదండి. కాఫీ తాగుదాం" అంటూ కవిత మాట్లాడ్డానికి అవకాశం ఇవ్వకుండా లగేజీ స్టేషన్లో అప్పగించి టాక్సీని పిలిచాడు. హోటల్ చేరుకున్నాం. రూము తీశాడు. కాలకృత్యాలు తీర్చుకుని కాఫీ తాగాం.

కవిత స్వల్పంలోనే అయినా అలంకరించుకుంది. నీలం రంగు చుక్కలచీర ఆకాశాన్ని చుట్టి కట్టుకున్నట్టుగా ఉంది. రవికెలోంచి ప్రస్ఫుటమౌతున్న వయస్సు — స్త్రీకి ప్రతి అవయవమూ ఇంతే పరిమాణంలో ఉంటే బాగుంటుంది అన్నట్టు సౌందర్యానికి మోడల్‌గా ఉం దామె.

"మద్రాసులో వింతలు చూద్దామా?" అడిగాడు మా వాడు.

"మీ ఇష్టం. . ." అంది కవిత.

మరి నా అభ్యంతరమేముంది?

ఆ పగలంతా జూ, మ్యూజియం, హార్బరు, అడయారు మర్రిచెట్టు, మా వాడికి తెలిసిన ఓ స్టుడియో చూశాం.

రాత్రికి ఊటీ ప్రయాణం.

కవిత స్టేషన్‌కి మాతోకూడా వచ్చింది.

"మీ కభ్యంతరం లేకపోతే మాతో ఊటీ రండి. ఒకటి రెండు రోజులుండి మీ ఇష్టం. . ." అన్నాడు.

ముం దామె వద్దంది. ఇక్కడినుండే ఎటు పోవాలో తేల్చుకుంటానంది. మా వాడు ఒప్పుకోలేదు. మరెందుకని నేను కూడా "రండి" అన్నాను.

ఒడ్డుకు చేరుకున్న సముద్ర కెరటం తిరిగి వెళ్లిపోతూ నన్ని చరమరావం చేసినట్టు నవ్వింది.

"ఓ! మీరుకూడా రమ్మన్నారే. . . తప్పకుండా వస్తాను. సరేనా?" ఒప్పుకుంది.

మా వాడు హాయిగా విశ్వసించాడు.

కాని, బయలుదేరేముందు ఆడపిల్లలు కూడదన్న వాడి వాదన జ్ఞాపకం వచ్చింది. నోరు మూసుకున్నాను.

విద్యాధనం

ఎవరుగానీ తన కుటుంబంలోని వారికి చదువు చెప్పించి, విద్యాబుద్ధులు నేర్పి, తమది విద్యావంతుల కుటుంబం అనిపించుకుంటే, వారివల్ల లోకానికి మేలు జరుగుతుంది.

—థామస్ స్కాట్

'నీలగిరి ఎక్స్‌ప్రెస్'లో బయలుదేరాం. మధ్యనేదో స్టేషన్లో (పేరు గుర్తు లేదు) ట్రెయిన్ మారి మరో వేరోగేజ్‌లో ఎక్కాం.

ఆ ట్రెయిన్‌లో ప్రయాణం చాలా చిత్రంగా ఉంటుంది. కొన్ని చోట్ల మైళ్లకొలదీ కొండల్ని దొలిచి పట్టాలు వేశారు. ఆ దారి చాలా చీకటిగా ఉంటుంది. ఆడవి కనుక ప్రతి పెట్టెలోనూ ఒక గార్డు, అతనితో ఒక తుపాకీ. కొండలు కనక మరీ ఎత్తుగానూ, మరీ పల్లంగానూ ఉంటుంది. అలాంటి చోట మామూలుగా ఉండే రెండు పట్టాలకి అదనంగా, మధ్యలో మరో పళ్ల చక్రం తిరిగేందుకు వీలుగా ఒక పట్టా ఉంటుంది దానివల్ల వేగం కంట్రోల్‌లో ఉంటుంది.

ఈ ప్రయాణంలో కవిత ఉత్సాహానికి అంతు లేదు. ఆమె చూపు, మాట— పన్నీరవమే అహ్లాదంగా ఉంది.

ఊటీలో దిగిపోయాం.

హోటల్‌లో రెండు రూములు తీశాడు మా వాడు. ఒకటి మా ఇద్దరికీ; రెండోది కవితకి.

"రెండు రూములు అనవసరం కదండీ? ఒక రూములో ఎడ్జస్టు కాలేమా" అంది కవిత.

అదెలా సాధ్యమో నా కర్థం కాలేదు. మే మిద్దరమూ శ్రీ శుకుడికి వారసుల మనుకుంటూందా?

"చూడండీ, మేమూ మీ లాగే వయసులో ఉన్నాం; పెళ్లికాని వాళ్ల మనుష్యు, మీరా? అందమైన ఆడపిల్ల. ఇంతకంటే ఏం చెప్పను? వద్దు. మనకి రెండు గదులుండాలి." నా ఉద్దేశం మా వా డింత సూటిగా చెపుతాడనుకోలేదు.

కవిత మరేమీ అనలేదు.

చలిగా ఉంది. ఊటీలో మిట్ట మధ్యాహ్నంకూడా చలిగా ఉంటుంది. కొళాయిలో నీళ్లు తాకలేం. అక్కడ రెండవ ఆట సినిమాలు ఉండవు. మా హోటల్‌కి ఎదురుగా రేస్‌గ్రౌండ్స్ ఉంది. ప్రస్తుతం పోటీలేమీ లేవు. నిశ్శబ్దంగా ఉంది. ఒక్క బజార్లో తప్ప మిగతా సిటీలో జనసమ్మర్దం కనిపించదు.

"నా కోసం మీరు చాలా నెప్పు చేస్తున్నారు" అంది కవిత కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా.

"ఎందు కలా అనుకుంటారు?" అన్నాను నేను.

"కవితా! మీరు పక్కనున్న కాలం మాకు నెప్పు కాదు. ఇక డబ్బంటారా? నాకో లెఖ్ఖలోకి రాదు. ఇక మీ కోసం నెప్టయిందేముంది?" అన్నాడు మావాడు. కవిత కింద ఖర్చు చేసిందంతా కలిపి వాడి పేకాటలో ఒక ఎ. పి. కి రాదని ఒక్క నాకు మాత్రమే తెలుసు.

ఆ మధ్యాహ్నం 'దొడబెట్ట' వెళ్లాం. అది నీలగిరి కొండ లన్నిటికన్నా ఎత్తైన శిఖరం. మేఘాల్లో తిరిగినట్టే ఉంటుంది. నిరంతరమూ చెట్లఆకులమీద నుండి నీటిబొట్లు రాలుతుంటాయి. రెయిన్ కోట్లు వేసుకు వెళ్లాలి. లేకపోతే బట్టలు ముద్దవుతాయి.

కవిత చాలా ఉత్సాహంగా ఉంది.

ఊటీలో ప్రత్యేకమైన వీథులూ అవీ ఉండవు. హోటల్ నుండి చూస్తే ఎత్తైన కొండలూ, వాటిని తాకే మంచు మేఘాలూ—ప్రకృతంతా ఆకుపచ్చని స్వెట్టర్ తొడుక్కున్నట్టుగా ఉంటుంది. కాఫీతోటలూ, నీలగిరి చెట్లూ, సెలయేళ్లూ ఒక వింత అనుభూతిని కలిగిస్తాయి.

ఆ ప్రకృతిలో కవిత కలిసిపోతుంది. విడిగా కనిపించదు. ఆ పచ్చదనానికి ఆమె ఒక ఆభరణంలా ఉంటుంది. ఆమెలో ఉత్సాహం చూస్తే ముచ్చటగా ఉంది.

మా వా డంత ఉత్సాహంగా లేడు.

ఆ రాత్రి మామూలుగానే గడిచింది. చలి. విస్కీ సీసాల శరణం తప్పలేదు.

రెండో రోజు ఉదయమే కూనూరు వెళ్లాం. పాశ్చర్స్ ఇన్స్టిట్యూట్ చూశాం. అక్కడ పిచ్చికుక్క కాటుకి మందు తయారుచేస్తారు. ప్రవేశం పొందడానికి కొంత శ్రమ పడవలసి వచ్చింది.

సిమ్స్ పార్కులో కవిత పరుగెత్తుతు ముందుకు పోతూంది. ఆమె మమ్మల్ని గమనించలేని స్థితిలో ఉన్నప్పుడు మా వాణ్ణి కదిపాను.

"ఎందు కలా ఉన్నావురా?"

"ఏం లేదు. కవితని మనతో తీసుకు రాకుండా ఉండవలసింది." ఎందుకో నా కర్థం కాలేదు.

"అసలు వైజాగ్‌లోనే ఆడతోడు వద్దన్న వాడివి కవిత నెందుకు పిలిచావు?" అన్నాను.

"పొరపాటయిందిరా" అన్నాడు ఎటో చూస్తూ.

"ఆడదాని అందం పెద్ద ఆశ్చర్యం లాంటిదిరా. క్రితం ఉండేది కాదు తరవాత ఉండదు. ఆ మాత్రానికి (

కెందు కా ఆరాటం?" అన్నాను నా తత్త్వం కాకపోయినా వాణ్ణి అనుభవించాలనే ఉద్దేశంతో.

"అందుకే ఆరాటం. అందాన్ని అనుభవించే తత్త్వం నాది. ఆరాధించే తత్త్వం నీది. ప్లక్ దిస్ లిటిల్ ఫ్లవర్. టేకిట్. డిలే నాట్— అన్నాడు టాగూర్." వాడి ఇంటర్ప్రెటేషన్‌కి నవ్వూ, ఏడుపూ వచ్చాయి.

"నీ ఉద్దేశం అర్థమయింది. కాని, కవిత అందుకు సుముఖంగా ఉండకపోవచ్చు. మనతో తిరిగినంత మాత్రాన మనకి వశం కావాలని ఎక్కడా లేదు."

"అదే ఆలోచిస్తున్నాను."

"అయితే, నీ ఇష్టం" అన్నాను.

ఇంతలో కవిత పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చింది, ప్రాణం వచ్చిన లత మల్లె— "చూశారా. . . ఈ పువ్వు ఎంత బాగుందో?" అంటూ.

ఆ పువ్వేం బాగుంది? ఆ పువ్వు కంటే తనే బాగుంది. అయినా ఆ సంగతి ఆమెకి తెలియదేమో? ఆడది అందంగా ఉంటే ఫరవాలేదు. కాని, తను అందంగా ఉన్నానన్న కాన్షస్‌నెస్ ఉండకూడదు. ఉంటే పురుషుడికి ప్రమాదం.

షికారు నుండి తిరిగి వస్తున్నాం.

"మీ రేదో నిరుత్సాహంగా ఉన్నారు — కారణం నేను కానుకదా" అంటూంది కవిత. ఆ మాటని [illegible] నాకు లేదు.

అదోలా నవ్వాడు మా వాడు.

కవిత మళ్ళీ ఆ ప్రశ్న వెయ్యలేదు.

సాయంకాలమయింది.

"బ్రదర్! నువ్వు రూములోనే ఉండు — బైటికి పోతే నిద్దరపో. సూట్‌కేసులో విస్కీ బాటిల్ ఉంది" అంటూ కారణమైనా చెప్పకుండా హడావిడిగా వెళ్ళిపోయాడు మా వాడు.

ఆ రాత్రి మరి తిరిగి రాలేదు.

తెల్లవారి వస్తూనే ఉత్సాహంగా కనిపించాడు. ఎర్రబడ్డ కళ్ళు నిద్ర లేమిని సూచిస్తున్నాయి. ఎక్కడికి వెళ్ళావని నే నడగనూ లేదు, వాడు చెప్పనూ లేదు. అసలా అవకాశమే లేకపోయింది. మేము కాలకృత్యాలు తీర్చుకునేసరికి కవిత వచ్చింది.

నా మంచం మీద కూర్చుంటూ, రాత్రి నేను చదివి విడిచి పెట్టిన 'మారేజ్ అండ్ మోరల్స్' తిరగేస్తూ అంది: "కవిగారూ! ఈ రోజు ప్రోగ్రామ్ ఏ వైపు?"

"మా వాడికి నామకరణం చేశారే" అంటూ నవ్వుతున్నాడు మా వాడు.

ఆ రోజు లవ్‌డేల్ బొటానికల్ గార్డెన్స్ చూశాం. ఆ పచ్చదనం, చిన్న జల్లి, లోయల్లోకి వంగి చూడ్డం, కాఫీ తోటల వైశాల్యాన్ని లెక్కించడం—ఇవన్నీ అద్భుతంగా ఉన్నాయి.

"కవితా! సమాజంలో రాజూ పేదా అంతరాల్ని స్మరింపచేసే శిఖరాలూ, లోయలూ, పిరిపిర కట్టుకొని ప్రియుడి కోసం పరుగెత్తే జలకన్యల్లాంటి ప్రపాతాలూ, భూదేవి సిగలో రత్నాభరణాల్లాంటి పుష్పాలూ, పచ్చని సముద్రంలో స్నానం చేసి ఆరుబయట వెన్నెల్లో తలారబోసుకుంటున్నట్టున్న నీలగిరిచెట్లూ, వేలకొద్దీ ఎకరాల కాఫీతోటలూ, అందులో పనిచేసే కూలీలూ, వాళ్ళ పాటలూ, ఆ పాటలు మన కర్థం కాకపోయినా అందులో ఉండే సంగీతం ఏ ఊర్ధ్వ లోకాలకో తీసుకు పోతున్నట్టుంది. ఏమాత్రం హృదయమున్న వాడికైనా ఇక్కడ గొంతు ముడి పడిపోతుంది" అన్నాను.

"కవిగారు కవిత్వంలో పడ్డారే" అంటూ నవ్వింది. నవ్వని ప్రకృతంతా ఒక్కసారి వికసించింది. నేను తేరుకున్నాను.

ఇంతకుముందు లేనంత చనువుగా మా వాడూ, కవితా ప్రవర్తిస్తున్నారు. అసలు మా వాడు నన్ను పూర్తిగా మరిచిపోయినట్టున్నాడు. ఇలా అర్ధాంతరంగా వచ్చి పరిస్థితి తన చేతిలోకి తీసుకున్నందుకు కవిత పట్ల కొంచెం అసూయకూడా వేసింది.

సాయంకాలం తిరిగి హోటల్‌కి వచ్చేశాం.

కవిత తన గదిలోకి వెళ్ళిపోయింది.

కాఫీ తాగి సిగరెట్టు ముట్టించి వాడూ, నేనూ బాల్కనీలో కూర్చున్నాం.

"కవిత సౌందర్యాన్ని ఆరాధిస్తున్నావా?" అన్నాడు మా వాడు. నా కీ ప్రశ్న ఎందుకు వేశాడో ఆ క్షణంలో అర్థం కాలేదు.

"అవును" అన్నాను.

"నువ్వు ఆరాధించిన స్త్రీ నీ కెప్పుడైనా సాధ్యమయిందా?"

"ప్రయత్నించలేదు."

"ఎందుకు?"

"నా కిష్టం లేదు."

"అదే, ఎందు కిష్టం లేదా అని అడుగుతున్నాను."

"నాకు తెలియదు. కొందరి అందం చూస్తే మనస్సులోనే ఆరాధించి, తాకకుండా వాళ్ళ పాదాల ముందు మోకరిల్లాలనిపిస్తుంది. మరి కొందర్ని చూస్తే కౌగిలించుకోవాలనిపిస్తుంది" అన్నాను.

"ఈ తేడా దేనికి?"

"అదో తత్త్వం."

"కాదు, అవకాశం లేకపోవడం. నాకు తెలుసు— నువ్వు ఆరాధించిన స్త్రీలంతా అసమానమైన అందం ఉండే వాళ్ళు. వాళ్ళని చూసి నీ కళ్ళు జిగేల్మంటాయి. వాంఛని చెప్పడానికి ధైర్యం చాలదు. అంటే, అందం లేని వాడివనో, డబ్బు లేనివాడివనో, నిన్ను నువ్వు తక్కువగా ఊహించుకుంటావో, బయట పడితే సభ్యత కాదనో వాళ్ళ ముందు చొరవ తీసుకోలేక సమర్థించుకుంటున్నావు. అలా తీసుకోగలిగితే నువ్వూ నాలాంటి వాడివే". ఇదేమిటి? నీ కిదేం. నా అభిప్రాయాల్ని ఎనలైజ్ చేసి [illegible] చెబుతున్నాడు?

"ఎందుకీ సాహసం?" అన్నాను సందేహంగా.

ఒక మారు రూపాయల నోటు [illegible] చేతిలో పెడుతూ, "ఇంద, [illegible] మరి నన్నేమీ అడక్కు. [illegible] గదిలోకి వెళ్ళు. నీకోసం [illegible] ఉంటుంది" అన్నాడు.

నా కంతా అయోమయంగా ఉంది. [illegible] ఏదో అనబోతూండగా మా వాడు మళ్ళీ అందుకున్నాడు: "మరి మాట్లాడకు. నీకు సందేహా లెక్కువ. కాస్సేపు రచయిత వని మరిచిపో. గొప్ప అనుభవం దొరుకుతుంది. వెళ్ళు" అంటూ విస్కీ సీసా అందుకుంటున్నాడు.

నేను మరి మాట్లాడకుండా కదిలిపోయాను.

కవిత గదిలోనే ఉంది. అద్దం ముందు కూర్చుని పువ్వులు పెట్టుకొంటూంది. తలంటి స్నానం చేసిందేమో ముంగురులు మొహం మీద పడి కొత్త అందా న్నిస్తున్నాయి. ఖరీదైన లైట్ల క్రింద ఎర్రని బట్టల్లో ఆమె. ఆ చీర కట్టు, ఆ కూర్చున్న వైనం, ఆ వంచిన తల — ఏ అప్సర స్త్రీనో గుర్తు తెస్తున్నాయి. ఇంత అందాన్ని పురుషు డేం చేసుకుంటాడు?

నన్ను చూసి, లేచి, "రండి" అంటూ నవ్వుతూ వచ్చింది.

చేయి పట్టుకుని లోపలికి తీసుకువెళ్ళి బయట గడియ వేసింది.

పరిస్థితి నాకు కొంచెం కొంచెంగా అర్థమౌతూంది.

విభ్రాంతుణ్ణయిపోయాను. నాలో సంచలనం కలుగుతూంది. ఏమిటిది? ఈ నరాల కదలిక నేమంటారు? కామమా? ప్రేమా? దీని పేరేమిటి? ఆమె ... ఆ అందం ... ఆ అవయవాల పొందిక, ఆ శరీరం మీంచి తుఫానులా చెలరేగి నన్ను ముంచివేస్తున్న పరిమళం— ఏమిటివన్నీ? యౌవనాన్ని రెచ్చగొడుతున్నాయా? కోరికలకి నీరు పోస్తున్నాయా? నిజమేనేమో? వా డన్నట్టు నేనూ అవకాశవాదినేమో! కాను, కాకూడదు. ఇంత సౌందర్యాన్ని ఏం చేసుకోను!

మా ఇద్దరి మధ్య నిశ్శబ్దం తాండవిస్తూంది.

"కవిగారూ! ఇప్పుడైనా మాటాడండి" అంటూంది కవిత. ఇప్పుడైనా అంటే ... ఇక్కడికొచ్చి కూడానా అనా? ఏ సంగతి నాకు తెలుసునే అంటూందా?

"మా ట్లా డ రే ం?" గారాం చేస్తూంది.

"కవితా! ఏమిటిది?"

"ఇదా?" నవ్వింది. "పొట్ట పోషణ."

"మరి నువ్వు?"

"కవిగారూ! నేను ... నేనే. నేనేమీ కాను. పాడా స్త్రీని. ఈ జర్నీతో మీరు దొరికారు. లేకపోతే ఇంకొకరు. ఇది నా [illegible]."

[illegible] తే మనకున్నంతా జరిగింది. ఈ [illegible] ఎందరి చేతుల్లోనో నలిగింది. [illegible]?

[illegible] అంటూంది: "మా ఫ్రెండు [illegible] చేశారు. నిజంగా నా [illegible] లేదు. ఆయనకి జన్మాంతం [illegible] కృతజ్ఞురాల్ని. మీరు చూసి ఇంత అభిమానంగా నన్నెవ్వరూ చూడలేదు. ఆత్మీయతంటే మీ దగ్గరే చవిచూశాను."

రచయితగా నాకు ఆమె గురించి చాలా సందేహా లున్నాయి.

"మరి ఇంత సంస్కారం ..."

"అవును, నేర్చుకున్నాను. చదువుకున్నాను బాగా. అందుకే మీతో మూవ్ కాగలిగాను."

"కవితా! నీ సౌందర్యం ..."

పేలవంగా నవ్వింది. "అదే న్నిలా చేసింది. ఆ కథ చెప్పనా?" అంటూంది.

నాకు తెలుసు. ఇలా ఎందరి కథలో నేను విన్నాను. ఏ ప్రియుడో నమ్మించి మోసం చేశాడనీ, గత్యంతరం లేక తిరిగి ఇంటికి పోలేక ఇలా తయారయానని చెపుతారు. నాకు తెలుసు ...

మారు రూపాయల నోటు ఆమె చేతి కిచ్చాను. తీసుకొంది.

నేనుమాత్రం ఆలోచిస్తున్నాను.

నా కీ అనుభవం కొత్త కాదు. కాని, ఆ స్త్రీలందర్నీ మరిచిపోయాను. ఈమె అపురూపం. మరిచిపోకూడదు. అది సృష్టికీ, సౌందర్యానికీ ద్రోహం ...

కవిత దగ్గరగా వచ్చింది. కూర్చుంది. నాకు తెలుసు ... ఆమె సన్నద్ధమౌతూంది. ఇందులో సిగ్గుపడవలసిందే

మూలకారణం

ప్రేమికులు ఒకరంటే ఒకరికి విసుగు పుట్టకపోవటానికి కారణం— వారు ఎంతసేపూ తమ గురించే చెప్పుకోవడం.

—రోష్ ఫొకాల్డ్

దాచుకోవలసిందీ ఏమీ లేదు. మనవాళ్ళు నీతి పేరిట బిగించుకుంటున్న తలుపులు తప్ప.

"వద్దు ... కవితా!"

"మరి?"

"కవితా! నే నందుకు రాలేదు."

"మరెందు కొచ్చారు?" ఆశ్చర్యపోయింది. బహుశా ఆమె అనుభవంలో నా లాంటి పురుషుడు కనిపించి ఉండడు.

"ఈ ప్రశ్న నీ అంత అందమైన ఆడది వెయ్యకూడదు."

కవిత ఇంకా ఆశ్చర్యం నుండి కోలుకోలేదు.

"కవితా! నీ సౌందర్యాన్ని నే నింతకు ముం దెన్నడూ చూడలేదు. చూశాక నాలో ఆరాధనా భావం కలిగింది. అంతేగాని, మరే ఆలోచనా రాలేదు. ఇప్పుడంటావా? మా వాడు పంపాడు. నీతో మాట్లాడాలని మాత్రమే వచ్చాను."

"మీ అభిప్రాయం నాకు సరిగా అర్థం కాలేదు."

"కవితా! ప్రతి ఇంద్రియానికీ ప్రత్యేకమైన అనుభవా లున్నాయి. అలాగే ఈ అనుభవం. ఏముంది? ఉద్రేకమూ, చిరుచెమటా, అలసటా, దీర్ఘ నిశ్వాసాలూ, నిస్సత్తువా, అప్పటి వాసనా, ఆ తరవాత గిల్టీగా చూసుకోవడమూ, సిగ్గుపడ్డమూ, విసుగూ, చికాకూ, ఏదో పోగొట్టుకున్నానని పురుషుడూ, ఏదో గతి తప్పానని స్త్రీ అనుకోవడమూ — ఈ అనుభవమే కావలిస్తే నీ అంత అందమైన స్త్రీ అవసరం లేదు, కవితా! ఆ గొడవలో పడ్డారా — స్త్రీ పురుషులు సౌందర్యాన్ని మరిచిపోతారు. ఆ అందాన్ని తాగేశానని తృప్తిపడతాడు పురుషుడు. అప్పుడే అనుభూతి, ఆనందం నశిస్తాయి. సౌందర్యం ఒక అన్వేషణ, జిగీష, ఒక తాపం. సూర్యుడు ఎక్కడ అస్తమిస్తాడో కనుక్కోవాలని వెంటపడ్డం లాంటిది. దానికి తృప్తి లేదు, ఎల్లలు లేవు. అంతం లేదు. ఇదే నిజమైన సౌందర్యం అన్న నిర్వచనం లేదు. అస్తిత్వం లేదు. నిర్దిష్టత లేదు, సౌందర్యం ఒక సున్నా లాంటిది. పక్కన ఏ అంకె వేస్తే అంత విలువ సూచిస్తుంది. ఆ అంకె వెయ్యడం చూసే వాళ్ళ అభిరుచిని, ఆసక్తిని బట్టి ఉంటుంది."

"మరి సృష్టి? ఇంత ప్రకృతి సౌందర్యం, మీ రన్నట్టు నా అందమూ — ఇవన్నీ సృష్టిలేనిదే లేవు కదా! ఆ సృష్టి ఎలా జరుగుతుంది?"

"ప్రస్తుతం నీకూ నాకూ మధ్య ఆ బాధ్యత లేదు, కవితా! రెండోది— ఇవన్నీ పూర్తిగా నా వ్యక్తిగతాభిప్రాయాలు. నీటికీ సంఘం మాత్రం గీటురాయి కాదు."

కవిత స్థాణువులా నిలుచుంది.

లేచాను. కదిలాను.

ఆమెలో చలనం లేదు.

"వెళతాను, కవితా! బహుశా మళ్లీ మనం కలుసుకోవడం జరగదేమో?" అంటూ రాబోయాను.

"ఆగండి ... ప్లీజ్!" దగ్గరగా వచ్చి నే నిందాక ఇచ్చిన నోటు తిరిగి నా చేతిలో పెట్టింది.

"ఏం? తీసుకో" అన్నాను.

"వద్దు. నా శరీరానికీ, అందానికీ ఈ విలువ. అది మీరు తీసుకోలేదు. మీ డబ్బు నేను తీసుకోను." ఎంత ఆత్మగౌరవం?!

తప్పదు. తిరిగి తీసుకున్నాను. మళ్లీ కదిలి ద్వారం వరకూ నడిచాను.

"కవిగారూ!" ఆ కోమలి కంఠానికి చలించి వెనక్కి తిరిగి చూడకపోతే వాడు మానవుడు కాదు.

"కొంచెం ... నా మాట వినండి" అంది దీనంగా.

"చెప్పు."

"నేను వేశ్యనై పుట్టాను. చదువుకున్నాను. సంస్కారినయ్యాను. వృత్తిలో దిగాను. చూపుతో, మాటతో, చిరునవ్వుతో, చిటికెనవేలుతో డబ్బు సంపాదించాను. కాని, ఒక్క మనిషి నుండి కనీసం ఒక సానుభూతి చూపు, మాట పొందలేక పోయాను. ఈ జీవితం మీద, మనుషుల మీద విరక్తి పుట్టింది. వన్నా, నా సౌందర్యాన్నీ చూసినవా డెవ్వడూ అనుభవించకుండా వదల్లేదు. అందుకే వాళ్ళ మీద నాకు గౌరవం లేదు. భక్తి లేదు. ఆసక్తి లేదు. కాని, మీరు వాళ్ళందరికీ అతీతులు. అందుకే మిమ్మల్ని పూజిస్తాను. గౌరవిస్తాను. ప్రేమిస్తాను."

ఆమె కంఠం రుద్ధమైంది. కన్నులు అశ్రుపూరితా లయినాయి.

"వన్ మినిట్" అంటూ పక్కనే ఉన్న సూట్‌కేస్‌లోంచి ఏదో తీసింది.

లాకెట్ !!

"చూడండి, ఇది మీ దృష్టిలో లాకెట్. నా దృష్టిలో మంగళసూత్రం. దీన్ని మీలాంటి ఉన్నతమైన వ్యక్తి కోసం దాచి ఉంచాను. జ్ఞానం వచ్చినప్పటినుంచీ వెతుకుతున్నాను. ఇన్నాళ్ళకి నా అందం చూసి కాకుండా నా మనస్సులోకి తొంగిచూసి సానుభూతి చూపించిన వాళ్ళు మీరు కనిపించారు."

"నన్నెదో శిఖరాలపైకి ఎత్తేస్తున్నావు, కవితా?"

"లేదు. నిజం చెబుతున్నాను. వినండి. ఈ దేశంలో వివాహం ఆడదాన్ని అకట్టుకోలేని చవటలైన పురుషులకోసం, ప్రేమించడం చేతకాని మొద్దులకోసం కానీ ఇది నాకోసం, నా ఆత్మ కోసం. నా శరీరం ఇచ్చినవా ళ్ళెవ్వరికీ నా హృదయం ఇవ్వలేదు. ఆ శరీరం మీకు అవసరం లేకపోయింది. అందుకే మీకు నా ఆత్మని సమర్పిస్తున్నాను. దానికి గుర్తుగా ఇది నా మెడలో కట్టండి. వివాహం మీది గౌరవంతో కాదు, ఒక మంచి మనసు మీద అభిమానంతో అంటున్నాను. రండి. ఇది వివాహం కాదు. నేను మీ వెంటపడతాననే భయం మీకు వద్దు. సంఘం నిర్ణయించిందే భార్య. కాని, ఆ సంఘంతో మనకి ప్రమేయం లేదు. ఈ తాళి సంఘానికి గుర్తు కాదు. మీకూ, మీ సహృదయతకే గుర్తు. నా అందాన్ని ఆరాధించిన వాళ్ళు మీ రొక్కరైనా ఉన్నారనడానికి గుర్తు. రండి. ఈ రహస్యం మనిద్దరిలోనే ఉండిపోతుంది. మనతోనే అంతమౌతుంది."

కవిత చేతులు చాపింది, ఆ ఆవేశం, ఆ మూర్తి నన్ను కరిగించి వేస్తున్నాయి.

నే నింకా ఆలోచిస్తున్నాను.

"రండి. సందేహించకండి. ఒక పతితకి తాళి కడుతున్నానని బాధపడకండి. ప్రేమ దాహంతో కుమిలిపోతున్న ఒక స్త్రీ హృదయానికి తాళి కడుతున్నా వనుకోండి. ఇది హృదయాలకి వివాహం. రండి, కవిగారూ!" ఆమె పిలుస్తోంది.

ముందుకు అడుగు వేశాను.

ఆ స్వరంలో ఆపేక్షనీ, అభ్యర్థననీ కాదనలేకపోయాను.

ఆమె ఆత్మని తృణీకరించలేక పోయాను.

తాళి కట్టాను.

కవిత వంగి, నా పాదాలకి నమస్కారం చేసింది. అశ్రువులతో అభిషేకించింది.

"కవితా!" నా హృదయం పులకించింది.

"కవిగారూ!" మెల్లగా లేచి తల వంచుకొంది.

మల్లెపువ్వులోని ముగ్ధత్వం, మందారంలోని రక్తిమ, మకరందంలోని మాధుర్యం — అన్నీ ఆమెలో మూర్తీభవించి స్వప్న సౌందర్య వేదికల మీద నృత్యం చేశాయి. స్వర్గ సుకుమార వీణియలపై గానం చేశాయి.

మేళాలూ, తాళాలూ, పేరంటాళ్ళూ, ఇళ్ళు గుల్ల చేసే బంధువులూ, పురోహితులూ, సాక్షులూ ఉన్న ఈ పెళ్లిళ్లలో ఉందా ఆ పవిత్రత?

నిజమే. ఇది హృదయాలకి వివాహం.

ఆమె అందానికీ, నా ఆరాధనకీ వివాహం.

రెండు హృదయాలు విశ్వ సంగీతానికి లయబద్ధంగా స్పందించి కామ చాంచల్యానికీ, లోక చాపల్యానికీ అతీతమైన అవస్థలో విలీనమై జలంలా ఉప్పొంగి, వాయువులా వ్యాపించి ప్రాణం పోసుకొని గ్రహాల కావల జీవించాలని కల గన్నాయి.

తుంబురుడు (లేపాక్షి)

చిత్రం—వై. బాలయ్య

(సిద్ధిపేట)

బరువుగా తిరిగి వచ్చేశాను.

మా వాడు మంచి నిద్రలో ఉన్నాడు. వాణ్ణి లేపడం నా కిష్టం లేదు. అలాగే కవితకోసం ఆలోచిస్తూ, కవితకోసం కలవరిస్తూ కలత నిదుర పోయాను.

ఉదయం లేచి చూసేసరికి కవిత గది ఖాళీ చేసి వెళ్లిపోయింది. రూమ్ బోయ్ కవిత నా చేతి కిమ్మందని ఓ ఉత్తరం తెచ్చి ఇచ్చాడు.

"కవిగారూ!

క్షమించండి. వెలుగులో మళ్లీ మిమ్మల్ని చూడనే లేను. ఎడారిలా వచ్చి ఉద్యానంలా వెళ్లిపోతున్నాను. [illegible] మిత్రుడికి కృతజ్ఞురాల్ని. మీరు వంద్యులు

—కవిత.' ★